

FÖRSAMLINGS INSTRUKTION

Fastställt av Kyrkofullmäktige 2024-11-11

**Svenska
kyrkan**

Åker-Länna
församling

INTRODUKTION

Vår församling vill arbeta för att sprida det glada, fantastiska budskapet om den uppståndne Jesus, bland de människor som lever och vistas inom Åker-Länna församlings geografiska område.

En församling består av alla medlemmar, där vissa tar på sig särskilda uppgifter som ideella medarbetare, förtroendevalda och anställda. Ledorden *Gudsmöten*, *tillgänglighet*, och *på väg* vill definiera detta gemensamma uppdrag. Vår församling ska verkligen vara vår – och hon är "på väg" därför att hon vill vara en del av det mänskliga liv som levs här. I Åker-Länna församling ska alla kunna känna sig välkomna och bli väl bemötta oberoende av om man är ung eller gammal, svensk eller av annan nationalitet – ja helt enkelt oavhängigt de olikheter vi bär på. Ingen ska känna sig ifrågasatt eller exkluderad på grund av kön, sexuell identitet, ursprung, funktionshinder, religion, ålder eller annat, utan alla ska bli bemötta med respekt och medmänsklighet. Vi vill vara måna om att våra lokaler och arrangemang är anpassade enligt tillgänglighetsprincipen så att de av oss som har funktionsvariationer har möjlighet att enkelt delta.

Vi vill vara en församling som präglas av tillgänglighet och öppenhet. Vi ska vara det meningsfulla sammanhang som bottnar i den kristna tron och välkomnar ett åsiktsklimat där vi kan lyssna på varandra och finnas som stöd på livets väg.

OMVÄRLDSBESKRIVNING

DEMOGRAFI, NÄRINGS LIV och NATUR

I Åker-Länna bor det 4 593 personer och i hela Strängnäs kommun var folkmängden 38 917 (2023). Åkers styckebruk är en av landets äldsta bruksorter med genuin bruksmiljö, herrgård med engelsk park och flera olika välbevarade byggnader. Dagens bruksindustri, Åkers Sweden, med valstillverkning för stål- och metallindustrin är en av Strängnäs kommuns största privata arbetsgivare med ca 200 anställda. Runt Åkers styckebruk finns Åkers Bergslag med en storslagen och sjörik vildmarksnatur för ädelfiske, kanotpaddling, bad, vandring på exempelvis Sörmlandsleden och långfärdsskridskoåkning. Här finns stenålderslämningar som är 7000 år gamla.

Länna socken består till stor del av landsbygd med jord och skogsbruk. Runt kyrkan har den gamla byn Merlänna vuxit upp till en tätort. I hela Länna bor det 789 personer (2023). Inom vårt geografiska område finns flera mindre byar och samhällen. Att ta sig till församlingens kyrkor är besvärligt för den som inte är bilburen eller bor nära intill någon av dem.

AKTÖRER INOM SKOLA och FÖRENINGSLIV

Inom vår församling finns det förskolor samt en grundskola åk F–9 med 500 elever. I anslutning till Åkerskolan finns idrottshall, simhall, ishall och fotbollsplaner. I Mötesplats Åker (gamla folkets hus) finns fritidsgård. På olika platser i församlingen finns både lek- och badplatser. Ett bibliotek med medborgarkontor finns inrättat i en byggnad intill Åkerskolan. I Mötesplats Åker, som genomgått flera renoveringar på senare år, tillhandahåller kommunen en välfungerande lokal för olika former av föreningsliv och öppna arrangemang. Ett vård- och omsorgsboende, Riagården, finns. Människor är annars hänvisade till Strängnäs för kontakt med myndigheter. Närmsta vårdcentral finns i Mariefred. I båda socknarna, Åkers styckebruk respektive Länna, finns livskraftiga hembygdsföreningar, i Åkersdelen även det s.k. Bruksarkivet. Bland föreningarna kan även nämnas Åkers IF, Finska föreningen och PRO. Representanter från församlingens anställda sitter med i lokala BRÅ (brottsförebyggande rådet).

**Åker-Länna församling vill vara en naturlig aktör i vårt när-
område och samverka med andra för trygghet och hopp.**

FÖRSAMLINGSBESKRIVNING

HISTORIK

Åker-Länna församling bildades genom en sammanslagning år 2002 men vår gemensamma historia sträcker sig tillbaka till åtminstone 1100-talet då våra tre kyrkor (Åker, Länna och Ärja) byggdes.

Åker och Länna kyrkor har under århundraden expanderats, byggts om och renoverats rejält. Långskeppet i Åkers kyrka förlängdes på 1300-talet och ett nytt långskepp söder om det ursprungliga lades till på 1500-talet. Ärja kyrka övergavs på grund av demografiska förändringar på 1500-talet och är numera en ruin, där församlingen ibland firar friluftsgudstjänst. Länna kyrka genomgick en omfattande renovering på 1970-talet vilket bland annat resulterade i ett fristående altare.

Historiskt har Åker och Länna ofta varit sammankopplade administrativt och organisatoriskt, ibland varit åtskilda församlingar. Under lång tid var Åker ett s.k. prebendepastorat. Biskopen i Strängnäs förfogade då över intäkterna från lantbruket och var formellt kyrkoherde men förvaltning och verksamhet utfördes av en präst som var biskopens representant på plats.

En viktig historisk förändring är förskjutningen av Åkers demografi, från den medeltida byn och marknaden uppe vid Åkers Tuna där kyrkan är byggd till bruksorten längre söderut, allt sedan 1580-talet då styckebruket grundades. Åkers kyrka ligger därmed inte "mitt i byn" längre men församlingshemmet med pastorsexpedition, personalkontor, verksamhets- och samlingslokaler gör det.

NULÄGE

Församlingen har 2524 kyrkotillhöriga (2023) vilket innebär 54,9 % av befolkningen. Idag är de centrala fysiska mötesplatserna våra två kyrkor, våra två församlingshem och kyrkogårdarna. Vi strävar efter att aktivt finnas ute på fält i samhället och träffa människor i deras kontext: utanför ICA, på Åkerskolan, Mötesplats Åker, på julmarknad i Länna, med mera.

STYRKOR, GLÄDJEÄMNERNA och UTMANINGAR

Vi ser tydligt att vår styrka ligger i att vara den lilla församlingen med en självklar närhet till församlingsborna och andra som vistas inom våra geografiska gränser. Beslutsvägarna känns korta och arbetslaget arbetar mot samma mål. Vi gläds över att finnas med i ett brett samarbete med andra aktörer i vårt samhälle och arbetar kontinuerligt för att främja nätverkande och samverkan med alla som arbetar för det goda samhället. De största utmaningarna är en liten och krympande gudstjänstfirande församling samt att det är svårt att rekrytera människor som vill bli förtroendevalda och kyrkvårdar.

BARNENS PERSPEKTIV

I alla beslut som rör våra barnverksamheter, är barnen med och tycker till. Det kan handla om huruvida vi ska ha mer åldersintegrerad verksamhet eller kanske behöver byta dag för verksamheten. Se bilagor. Vi strävar också efter att arbeta in en rutin att använda en checklista för barnkonsekvensanalys även i de beslut som inte direkt rör barnen, både i kyrkoråd och arbetslag. Planen är att, när varje ny termin inleds, utse referensgrupper bland barn i olika verksamheter som kan tillfrågas vid alla olika beslut som ska fattas. Vi har gjort en barnkonsekvensanalys på det pastoral programmet.

MISSION

DET STORA UPPDRAGET

Ordet mission, liksom mässa kommer från latinets *missio* som betyder uppdrag eller sändning, att skickas ut med en uppgift. Kyrkans stora, gemensamma mission är att vittna om Kristus och förkunna Evangelium för hela världen. Lokalt kallas vi att vara kyrka och församling på den plats där vi befinner oss.

När vi firar mässa i kyrkan finns i gudstjänsten flera påminnelser om vårt gemensamma uppdrag. I nattvardsbönen upprepas alltid Jesu ord när han säger: "Gör detta till min åminnelse" och mässan avslutas ofta med sändningsord, som: "Låt oss gå i frid, i vår Herres Jesu Kristi namn". Vi sänds ut från gudstjänsten påmind om frälsarens ord och löften för att göra *Guds tjänst* i vardagen.

DOPET

Jesus sade: "Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut." (Matt 16:28–20)

Jesus gav själv i vad vi kallar *missionsbefallningen* sina lärjungar uppdraget att döpa och undervisa och lovar samtidigt att vara med dem, alla dagar, till tidens slut. Till dopet hör därför ett uppdrag men också ett löfte om samhörighet och gemenskap med Kristus.

I varje dopgudstjänst påminns vi om denna sändning och detta löfte och ber för att den som döps med Guds hjälp ska kunna leva dag för dag i sitt dop. Att vara döpt är att vara kallad till och sänd som lärjunge, med en uppgift att i ord och handling vittna om Kristus och Evangeliet i det egna livet under en försäkran om att Kristus själv är *med* på livsvandringen. Att leva i sitt dop är att svara på kallelse, sändning och löfte i *tro* – med sitt eget "ja".

MISSION LÅNGT BORTA *och* NÄRA

Kyrkans missionsuppdrag gäller alltid och överallt.

Det finns en "yttre" mission (i förhållande till Kyrkan i Sverige) med arbete i andra länder. Här har vi det världsvida missionsarbetet genom act Svenska kyrkan. Församlingens internationella grupp har på frivillig basis tagit ett särskilt ansvar för att stödja och uppmuntra församlingsbor att främja den verksamhet som bedrivs genom act Svenska kyrkan.

När vi talar om "inre" mission avser vi det lokala arbetet, vilket inte handlar om någon enskild verksamhet utan i praktiken *allt* församlingen gör för att föra ut det glada budskapet om Kristus. Här åsyftas till exempel vår utåtriktade kommunikation med hemsida, församlingsbladet "På Väg" och sociala medier men också fika vid ICA och vid Länna Sockenstuga, Kyrkogårdsdag och andra aktiviteter då vi söker samla människor, knyta kontakter och etablera relationer. Gudstjänster, körverksamhet, församlingsluncher och allt annat församlingen gör och organiserar för att samla människor har ytterst sin grund i missionsbefallningen.

Vi vill vidga våra perspektiv och agera med stor lyhördhet för det som sker i tiden – utan att för den skull tappa fästet i vår kristna tro.

GUDSTJÄNST

Åker-Länna församling är en del av Kristi världsvida kyrka, den samlade gemenskapen av kristna över hela världen. Församlingen tillhör Svenska kyrkan och gudstjänsten står i hennes allmänkyrkliga och evangelisk-lutherska tradition. Alla behövs som lemmar i samma kropp. Vi är både lika och unika. Vi är människor skapade till Guds avbild, var och en med sina gåvor. Kyrkan är till för oss alla. Dopet är grunden för den kristna gemenskapen.

Det är en grundläggande uppgift, en helig plikt och ett privilegium för församlingen att fira gudstjänst. Gudstjänst är högtidlig fest, stort allvar, djup glädje och ett tillfälle för kristen gemenskap. Den är tillbedjan och ett lyssnande i tro. Den är tid för lärande och ett möte med Herren i Ordet och Sakramenten, i bön och tillbedjan, i lovsång och stilla begrundan.

Till gudstjänsten får vi komma sådana vi är med våra förtjänster och brister, med våra styrkor och svagheter, med glädjeämnen och sorger, med goda erfarenheter och själsliga sår. Vi får lämna allt detta i Guds händer i bön och förhoppning om läkedom, uppbyggelse, växt och andens mognad.

Högmässan är den form av huvudgudstjänst som oftast firas på söndagar och kyrkliga högtidsdagar Åker-Länna församling. Ordets första led betonar högtidlighet och värdighet, medan det andra, liksom ordet mission, kommer från latinets missio som betyder sändning, eller uppdrag. Vid ett antal tillfällen firas istället mässa anpassad för barnfamiljer, eller en gudstjänst utan nattvard – här kan nämnas minnesgudstjänst på Alla Helgons Dag/Alla Själares Dag som exempel. Kyrkohandbok för Svenska kyrkan 2017 är den handbok som används. Det är församlingens uppdrag att fira gudstjänst men från gudstjänsten sänds vi ut för att göra Guds tjänst som kristna i vardagens liv. Vi kan både få stödja oss på kyrkans långa tradition och möta Gud här och nu genom till exempel stillhet, bön och musik. Musiken verkar ha en särskild förmåga att dra oss in i det heliga. Lördagsmusiken i Åkers kyrka och andra musikgudstjänster drar många människor till våra kyrkor. Församlingen har anställt kantor.

Vi tror på engagemang och delaktighet i församlingens gudstjänster, genom sång och spel, läsning av texter och ledande av böner. Ett viktigt bidrag till det gemensamma ansvaret för gudstjänsten är våra kyrkvårdar och andra som medverkar i gudstjänsterna.

Under de kommande åren vill vi arbeta med barnens plats i gudstjänsten, för att stärka deras delaktighet och känsla av tillhörighet i församlingslivet. Vi vill finna forum att dela tankar kring gudstjänsten, både för barn och vuxna.

Gudstjänster firas på svenska och församlingen ser i nuläget inget behov att göra det också på andra språk, då efterfrågan bedöms vara ringa.

Vi vill låta gudstjänsten präglas av omtanke både om den levande tradition som vi som kyrka förvaltar och deltagarens viktiga bidrag som på olika sätt behöver åskådliggöras och tas i anspråk.

UNDERVISNING

I undervisning har vi en positiv syn på traditionen – det som förs vidare, som traderas. Det finns ett arv, en skatt av kunskap och en förståelse av den kristna trons innehåll som vi har fått ta emot från de som gått före oss och som vi vill lämna över till nästa generation. Den kristna tron har grund och gränser – allt kan inte kallas kristet och kyrkan har en bekännelse och ett lärobygge som inte är vidöppet för vilka tolkningar som helst. Samtidigt är traditionen inte inkräkt i sig själv eller stelnad i en orubblig och död form. Den är något levande som kan tillägna sig ny kunskap, finna nya uttryck och former för att beskriva vad kristen tro är och betyder.

För att främja någons lärande och utveckling, måste den som undervisar först förstå var denna människa befinner sig i sin kunskap och erfarenhet och utgå från denna position för att vägleda mot nästa steg. Undervisning är mer än kunskapsförmedling och rymmer en stor del av upplevelse och erfarenhetsutbyte. Lärandet går åt båda håll.

Dopet är centralt. Det ger medlemskap i kyrkan och i Guds familj. Undervisningen ska följa Jesus och hans ord: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte. Guds rike tillhör sådana som de."

Församlingen har ingen anställd församlingspedagog.

I nuläget bedrivs verksamhet bara på svenska och inget annat språk har efterfrågats.

UNDERVISNING *för* BARN

I församlingen har vi barnverksamhet under flertalet av veckans vardagar. Det är både fasta grupper som är åldersindelade och öppen verksamhet för olika åldrar. Vi vill ha en tydlig kristen profil och har teman för verksamheten som följer kyrkoåret. Vi läser och arbetar med bibeltexter och sjunger sånger som passar till temat. Vi har aktiviteter för barn både i Åkers församlingshem och i Länna sockenstuga, både under terminer och på olika lov.

Vi arbetar för att ha ett gott samarbete med skola och förskolor i församlingen och bjuder in klasser från Åkerskolan att besöka våra jul- och påskspel.

Varje år bjuder vi in till dopkalas i samband med en gudstjänst för att dela ut de halsbandskors som hängs i våra dopträd vid dop.

VUXENUNDERVISNING

Församlingen har flera olika verksamheter för vuxna. Vissa av verksamheterna är mer åt det diakonala hållet och vissa är mer undervisning. En god social miljö kan inspirera till att vilja lära sig mer. I verksamheten ingår fikaträffar för daglediga och församlingsluncher. Verksamheter finns både i Åkers församlingshem och i Länna sockenstuga. Varje träff inleds med en andakt. Hantverkscaféer erbjuds några gånger per termin och även Herrklubb i sockenstugan. Vi har även, i olika perioder, samtalsgrupper kopplat till tro och existentiella frågor. Vi erbjuder retreatdagar och pilgrimsvandringar, ofta i samarbete med någon annan närliggande församling.

KONFIRMATION

En traditionellt mycket tydlig och väletablerad del av kyrkans kateketiska verksamhet är konfirmationsundervisningen. Församlingen bjuder, av tradition, in ungdomar inom ett begränsat åldersspann men det finns alltid möjlighet att konfirmeras vid senare tillfälle i livet. Vi följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbete i Strängnäs stift som slår fast ett antal viktiga områden som måste ingå under en konfirmandsäsong men det finns samtidigt mycket stor frihet att anpassa undervisning efter lokala önskemål och förutsättningar. Konfirmation handlar idag inte om att examinera kristendomskunskap utan om att rusta och inspirera ungdomar till engagemang och fortsatt fördjupning i kristen tro och kristet liv. Församlingen vill rekrytera och utbilda unga ledare som stöd, hjälp och inspiration i konfirmandarbetet och annan församlingsverksamhet och för att uppmuntra till framtida engagemang i församling och kyrka. Det finns en skriven handlingsplan för konfirmandarbetet.

Vi vill ha verksamheter som grundar sig i kristen tro.
Vi utvärderar det vi gör för att kunna uppmärksamma den undervisning som fungerar. Vi vill även kunna hitta de former för undervisning och de dagar och tider som gör att vi når fler av våra församlingsbor.

DIAKONI

Alla hör vi ihop och alla är vi beroende av varandra. Ibland är det jag som räcker ut en hjälpende hand och ibland får jag ta emot din. Utgångspunkten för Åker-Länna församling är att all verksamhet genomsyras av diakoni. Diakoni betyder att tjäna och Jesus själv har gett oss uppdraget att vi ska tjäna varandra. Församlingens diakoni behöver utformas i dialog med närsamhällets förutsättningar och behov. I församlingen finns det människor som lever i social utsatthet. Församlingens diakon möter den som söker hjälp på grund av sociala eller ekonomiska behov. Diakonen arbetar även med uppsökande verksamhet och kan vara en länk mellan församlingsbo och myndigheter såsom socialtjänst och försäkringskassa. Det är möjligt att som församlingsbo få hjälp med att söka fondmedel eller annan typ av ekonomisk förstärkning. Församlingen strävar efter att regelbundet erbjuda möjlighet till sorgegrupp. I våra verksamheter för barn- och ungdom vill vi vara lyhörda för barnens sociala situation och ha en stöttande attityd.

Församlingen finns representerad i lokala Brå, kommunens krisstödsnätverk och andra samverkansmodeller.

I ett diakonalt förhållningssätt ingår även ett hållbarhetsperspektiv. Församlingen blev miljödiplomerad i steg 1 under slutet av 2023 och har därigenom en bra grund för fortsatt miljöarbete.

Vi vill se diakonin som ett gemensamt ansvar för alla församlingsmedlemmar men där våra medarbetare, och i synnerhet församlingens diakon, förmedlar kontinuerlig uppmuntran och leder arbetet.

Vi vill arbeta för att församlingsbor ska känna förtroende i kontakten med kyrkan och trygghet att våga be om hjälp.

VÅR VISION

Det vi beskrivit i vår församlingsinstruktion utgör vårt visionsdokument där de centrala nyckelorden är *Gudsmöten*, *tillgänglighet* och *på väg*. Vår vision är att dessa tre nyckelord ska genomsyra vårt arbete här i Åker-Länna församling.

